

1917-03-07

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Johanne Christine Larsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Astrid/Dis Warberg-Goldschmidt og Jørgen/Buf Schou blev kærester og hun gravid, da han var 19 år, og hun var 34. Astrid var på dette tidspunkt stadig gift med Alfred Goldschmidt.

Jørgen Schous mor var Marie Schou; gift anden gang Syberg.

Søsteren, der befandt sig 20 minutter fra Astrid, er sandsynligvis Louise Brønsted.

Jørgens mor, Marie Schou, boede i 1917 i ejendommen Valdal i Valby.

Denne bygning rummede flere lejligheder.

"Tante" kan være både Wilhelmine Berg/Tante Mis og Johanne Caspersen/Tante Hanne. Der er sandsynligvis tale om sidstnævnte, da hendes mand, Christian/Max Caspersen omtales i forbindelse med hende.

Afsendersted:

Rolfsgade 17 4

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Adressen er skrevet øverst s. 1

Omtalte personer:

Louise Brønsted

Christian Caspersen

Johanne Caspersen

Alfred Goldschmidt

Alhed Larsen

Christine Mackie

Ellen Sawyer

Janna Schou

Jørgen Schou

Marie Schou

Andreas Warberg

Laura Warberg

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB8398

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Astrid Warberg-Goldschmidt ville købe tøj under udsalget. Alhed/Be Larsen skylder hende 10 kr.

Astrid er svært plaget af astma og ligger i sengen. Om natten må hun sidde op. hun har slim i halsen og smerter i underlivet, når hun hoster, og hun holder med begge hænder om maven med den lille unge.

Jørgen/Buf må tænde op, hente morgenmad, lave frokost klar, tage på arbejde for derefter at give Astrid aftensmad. Så må han hjem og spise hos moderen og tilbage til Astrid. Hun er lidt bitter over, at søsteren der befinder sig 20 min. væk, ikke kommer på besøg.

Astrids mor ved nu det hele. Tante Hanne har været på besøg og læst breve fra Laura Warberg op. Laura kalder Astrids handlinger afskyelige. Astrid reagerer med at blive kold. Tante Hanne har bedt Laura Warberg skrive et venligt brev til Astrid, men Laura var alt for vred og svarede, at Ellen Sawyer også var vred på Astrid, og at Alhed/Be Larsen havde gode grunde til at være kølig. Laura mente desuden, at Astrid havde narret Marie Schou/Syberg, som altid havde været en engel mod Astrid. Ellen har nok flirtet en del, men kun i ånden, mente Tanten. Astrid føler, at hun er syndebuk, for både Ellen, Christine/Mornine Mackie og Alhed/Be Larsen har haft deres "små historier".

Astrid har ringet til Christian/Max Caspersen, men han var yderst kølig. Nu vil hun følge diverse råd og skrive til Alfred Goldschmidt og bede ham skaffe en sagfører, da hun gerne vil giftes med Jørgen, så deres barn kan blive "ægte".

Jørgen og Astrid glæder sig meget til deres bryllup. Hun syr navne i sit dækketøj mv., eftersom hun og Jørgen skal bo i den lille lejlighed på Valdal, mens Marie Syberg/Schou også bor i ejendommen. Jørgen er god at tale med og meget moden af sin alder.

TRANSSKRIFTION

Med kuglepen øverst s. 1: læst 1964

[Med blæk:]

Rolfsvej 17 4. den 7/3 - 17.

Kæreste lille Junge! Tusind Tak for Dit goe Brev - det er også Synd af mig at plage Dig med det Tøj - Du har så Ret i, at det bør vente og ses an - der stod mig blot i Hovedet noget om, at jeg måtte købe under Udsalget, men det er jo så forholdsvis lidt, jeg får at købe, så det klares jo nok. - Du kan sige til Be, at det var 10 Kr, hun kom til at skyldte mig; jeg skulde have haft hendes Guldpenge - som jeg kunde tjene 8% på ved at veksle dem i svenske Sedler - da jeg nu ikke alligevel måtte få Guldpengene, har Be

sagt noget til Buf om, at jeg i Stedet skulde have Procenterne, men det finder jeg ganske urimeligt.

Søde Junge - jeg må have Lov til at hyle lidt for Dig - det hjælper så godt; du kan tænke Dig, at nu har det varet i næsten en Uge - denne forfærdelige Asthma - jeg er fortvivlet, hver Nat må jeg sidde timevis op i Sengen bare for at få Luft; det er lidt bedre om Dagen, når jeg er oppe, men jeg er så totalt udmattet, at det tager mig en Time at klæde mig på - og så må jeg h[ulæseligt] efter Vejret igen en lang Tid - jeg kan ikke gå over Gulvet uden at det begynder igen - og så kaster jeg ustandselig Slim op - og Hosten giver ofte de rædsomste Smerter i Underlivet, så jeg må sidde og holde med begge Hænder på min arme lille Unge; kan Du ikke forstå, det er en Prøvelsens Tid, og at jeg må hyle lidt for Dig. Buf er mageløs - men det er næsten for strengt for ham også - op 6 hver Morgen - hente Koks - gøre Ild - ned efter Mælk og Brød - koge Kakao og smøre Mad, så passer han Frokostbakke til til mig og Kl 7. styrter han til sit Arbejde på et Værksted langt ude på Amager; der står han hele Dagen med strengt legemligt Arbejde - og så snart det slutter - farer han igen ud til mig - gør Sovekamret i Stand og giver mig Middagsmad - styrter hjem til sin egen Middag Kl 6 - så er han her igen ved 8 Tiden - vadske op - og, når ikke er altfor dødtræt, så vadske han også Gulvene - og altid er han smilende og sød, skønt jeg dog ser, hvor træt han er; men jeg kan intet - udover at klæde mig på og Dagen igennem koge Saltvand på Kakkelloven til Gurgling af Halsen, som bestandig er fuld af Slim. Det er ikke Skaberi - jeg prøver til - og mister straks Vejret af det. Er det ikke også fatalt med denne Iskulde, som står ud ad Vinduer og Døre og er uovervindelig. Kan Du ikke tænke, det er be'sk at sidde her ene hele Dagen med alle disse Kvaler - når man har en Søster 20 Min. herfra - og véd, at hun næsten daglig er herinde - hun véd, at jeg bestandiger syg - men bevares, det koster jo 4 Øre at telefonere og spørge, hvordan det går. Jeg kan slet ikke fatte det. Nå, det er ikke værd at nære Béskheden - det er også svært, at jeg er så forbavset, Junge.

Nu skal jeg ikke hyle mere. Tænk, at Mor nu véd alt. Jeg har haft 2 Besøg i al denne skrækkelige Sygetid, begge af Tante. Første Gang havde hun lige fået alt at vide - var fortvivlet - rådede mig for Giftermålet etc - som jeg vist har fortalt Dig. Otte Dage efter fik jeg det næste Besøg - lå igen i Sengen og var frygtelig elendig. Tante kom for at læse nogle Breve fra Mor. Ja, Junge, det er skrækkeligt af mig, men når Mor farer sådan frem - med den mest ubarmhjertige Vrede og Foragt, kalder min Handlen væmmelig og afskyelig - taler om den store Skandale etc - så bliver jeg så underlig kold og følelsesløs overfor Mor - hun bliver så fjern og fremmed for mig - det

er, som om det slet ikke vedkommer mig. Sorg og Bedrøvelse - det smelter mig fuldstændig og gør mig ulykkelig over, at jeg har voldt andre ondt. Men Vrede gør mig bare kold og hård; jeg véd, det er stygt af mig - men jeg kan ikke forbedre det; det drejer sig dog om alt det, som for mig betyder mest i Livet - ja alt; det som for mig er det smukkeste og værdifuldeste af alt i Verden.

Tante havde skrevet til Mor, om hun ikke kunde tænke over det - og siden skrive et venligt Brev til mig (den søde Tante!) men Mor svarede, at det var foreløbig umulig - hun var altfor knusende vred. Elle var også meget vred og oprørt, sagde at når Be så ofte havde været kølig mod mig, så havde det sin gode Grund! (!) Junge var den eneste, som undskyldte og forsvarede mig (Tak, lille søde Junge, jeg véd jo, at Dig kan jeg altid stole på.) Og videre skriver Mor, at det var skammeligt af mig således at narre Fru Syberg, der altid havde været en Engel imod mig (!!)- Mor vilde rigtignok skrive til hende; -. Ja, gør Mor det så kan jeg også være sikker på at blive rehabiliteret - så reel og retfærdig, som Fru S. er - det bliver ikke morsomt for hende, at få Brev fra Mor!

Og Tante talte om de andre - ja, hun vidste jo nok, at Mornine flirtede en Del - men hun vidste også, at det kun var ["var" indsat over linjen] sjæleligt - der var aldrig tale om noget legemligt. Jeg måtte jo tie til alting - èn skal jo gerne være Syndebuk, jeg skal nok være det; men når man kender både Bs og Elle og Mornines små Historier, så er det lidt løjerligt at høre på, at de er hellige, mens jeg alene synder. Elles Vrede vil jeg nu foreløbig ikke tro på (hun har da sidst Grund til at være skinhellig!) nej, hun

II/

siger vel sådan, fordi hun mener det er bedre for Mor, men jeg mener nu, at Din Metode er både ærligere og mere formålstjenlig. Det er for Resten underlig, Junge, jeg tænker dog bestandig, at når vi bare blev gift, så var alt i Orden - men det synes jo tvertimod, som om det yderligere opirrer Sindene.

Ja lille Junge, det er en bevæget og brydsom Tid. Jeg fulgte Dit Råd og ringede til Max (Tante har bedt mig ikke komme der - og jeg er jo desuden indespærret) han var nu meget retirè - henviste mig til Alfred - sagde kort Farvel. Nå.

Og nu gør jeg som både Du og Max foreslår - skrive til Alfred, om han mulig vil skaffe en Sagfører; jeg er glad over, at både Du og Be har frarådet mig Dede - efter hans Brev har jeg været alvorlig bekymret for, at han ikke var den rette Mand til at fremme Sagen, så selv om jeg også selv skal betale en Sagfører, må jeg vist dog hellere det, da jeg dog meget gerne vilde giftes inden den lille kommer, så den kan blive "ægte".

Tænk, Junge, vi går begge to og glæder os sådan til vores Bryllup - vi snakker næsten hver Dag om det- jeg er sikker på, at vi endogså glæder os mere end de allermest "sædelig forlovede." Det er da kunstig nok - og jeg gamle Pige! Jeg sidder her og navner alt mit goe Tøj - Dækketøj osv - (med AW) med Henblik på Fællesmenagen i Valdal; jeg frygter ikke mere for den; vi kan få det henrivende i den lille Lejlighed med Have foran - og jeg føler så sikkert at jeg nok skal blive goe Venner med hans Mor, hun er allerede nu langt mere venlig og hensynsfuld imod mig - det skal nok gå. Bare Du dog kunde komme til at lide Buf- han er virkelig sådan et storartet Menneske - og Du kan da forstå, han må være mange År ældre end sin Alder, siden jeg i ét og alt kan så godt med ham. Altid kan jeg snakke med ham om alt - og han ser så velgørende sundt og frisk på alle Forhold - han er gennem realistisk - totalt fri for sentimental Affektation - jeg tror, at vi har godt af hinanden. Han er den af alle, jeg har harmoneret bedst med - det føler jeg bestandig tydeligere. - . Ja, nu må jeg i Seng - skønt jeg véd det betyder, at den rædsomme Asthma tager fornyet Fart - men jeg er almægtig træt. Din altid Dis.

(1914) 1881 1964

Rafsony 17e den 7/5-17.

Kæreste lille side finge! Tusind Tak for dit gode
Brev - det er dog ogsaa Synd af mig at plage Dig med
det Tøj - Du har jo selv i, at det lige kunde agtes an-
-der skad mig blot i Skindet noget om, at jeg mikk
både under Kalsaget; men det er jo i forholdet lidt
jeg får at både i det klare og mørk. - Du kan lige til
Du, at det var 10 Mk, him born til at skyldte mig; og skulde
have haft hendes Guldpenge - som jeg kunde have 8% for
med at udsale dem i svenske Skeller - da jeg var i alle adige
mikk for Guldpenge, har De sagt noget til Børnen, at jeg
i Skid skulde have Procenterne, men det finder jeg
ganske irriterende.

Side finge - jeg har Der til at hyle lidt for
Dig - det hjælper jo godt. Du kan tænke Dig, at vi har
dit navn i indskrift en Uge - denne forfærdelige Arktika
- og i parkvisitet, hvor det var mig i disse himeis og i
Kopen have for at få lidt; det er lidt bedre om Dage, når
jeg er oppe, men jeg er i forholdet indmattet, at det tager mig
en Time at klæde mig på - og i mig jeg kunde efter Uges
igen en Camp Tid - jeg kan ikke gøre mere Guldnet inden at
det begynder igen - og i hender jeg ubændelig stier op
- og Glashen giver ofte de røde smukke Smukt i Indvikling
i mig i disse og hælde med begge Hænder på min arme
lille Fing, kan Du ikke forstå, der er en Trischede Tid,
og jeg vil hyle lidt for Dig. Prøv en majestæt - men det er
næsten for skævt for ham også - og 6 bue bogen - hendes Røde
gave Tid - med efter Mellem og Bred - Røde Røde og renne

Mad i går var han frakommet til mig
i Kl 7. skrev han til mig om at komme
til middag i Aften, der skal han hele Dagen
med meget legemligt arbejde - og i aften det
slukker - farer han igen ned til mig - går Sov-
kammeret. Skend og gives mig Middagsmad -
skrev jeg ham til sin egen Middag Kl 6 - og
han der igen ned i Tiden - sadde op - og, når
han ikke er alder didt, i sadde han
op i Gulvene - og altid er han smilende og
sød, i hvert et dag der, hvor godt han er, men
jeg kan ikke - indover at kende mig på og Dagen
gjennem nogle Saltvand på Kikkellønnen til
Fingling af Halsen, som bestandig er fuld af Smin.
Det er ikke Skaderi - og prøver til - og minster
skader Værelse af det. Er det ikke også faldet
med denne Fald, som står ind ad Vinduer
og Døre og er uovervindelig. Han der ikke tænke,
det er ikke at sidde her ene hele Dagen med alle
disse Kvaler - når man har en Sæker 20 Min. lang
- og ved, at hun selv daglig er herinde - hun
ved, at jeg bestandig er syg - men hendes, det
baser på 4 Øre at telefonere og spørge, hvordan
det går. Jeg kan selv ikke fælde det. Nå, det er ikke

mod at mere Besheden - det er afgjort, at jeg er forhauset, fange.

Nu skal jeg ikke hyle mere. Tank, at der nu
nied alt. Jeg har haft 2 Bersig i al denne
skredkelige Sjælelid, høre og Tanke. Døds Gange
kunde hun ligesom fæld alle ad vide - var forhauset -
relede mig for Giftemålet etc - som jeg nu
har forhauset dig. Ikke Dage efter fik jeg det
under Bersig - ligesom i Tungen og var forhauset,
elendig. Tank bare for at læse nogle Breve fra
Mors. Ja, fange, det er skredeligt af mig, men
nu der færes sådan frem - med den mest i.
harmfulde Vrede og Toragt, taler om den store Skandale
særlig og afskyelig - taler om den store Skandale
etc - og bliver i en kort Tid af Julestuden
overfor Mors - hun bliver i færd og fremmed for
mig og det, som om det slet ikke vedkommer mig.
Lige og Bedrøvelse - det smelter mig fuldstændig og
giver mig en lykkelig over, at jeg har været andre end
den Vrede og i mig bare kald og hård. Jeg ved, det er
sløgt af mig - men jeg kan ikke forbedre det, det
dreges sig dog om alle det, som for mig betyder mest
i Livet - ja alt; det som for mig er det smukkeste
og værdifuldeste af alt i Verden.

Tanke havde skrevet til Mors, om hun ikke kunne
tanke over det - og siden skrev et uenligt Brev til

858398
mig (den side Tanke!) men Mrs svarede, at
det var forfæltelig unødigt - hun var altså borte
sende med. Elle var ogs. meget vred og oprørt,
sagde at når De er af den anden verdens krig, med
mig, er han det den gode Grund! (!) / Hun
var den eneste, som indskulde og forsvarede
mig (Tak, lille side Tanke, og ved jo, at Dig kan
jo altid stole p.). Og vilde skrive Mrs, at det var
ubæneligt af mig ligeledes at narre Dr. S. S.,
der altid havde været en Engel imod mig (!!) -
Mrs vidde rigtig nok skrive til hende; - Ja, gør
Mrs det så kan jo ogs. være sikker p. at blive
rebet - det er vel og selvfølgelig, som Dr. S.
er - det bliver ikke umusket for hende, at p. Brev
fra Mrs!

Og Tanke talte om de andre - ja, hun vidste
jo nok, at Marime flinkede en del - men hun
vidste ogs., at det ^{var} kun sjældent - der var aldrig
tale om noget legentligt. Jo vidste jo tie til alting
- en skal jo gerne være trykkelst, og skal nok
bære det, men når man sender både B. og Elle
og Marimes små Brevkasser, så er det lidt ligegyldigt
at høre p., at de er borte, mens jo alene agter.
Elles Vrede vil jo nu forfæltelig ikke tro p.
(hun var da vidst Trind til at være skinkkelig!) nej, hun

II / siger vel sådan, fordi hun mener det er
bedst for Max, men jeg mener nu, at din
mistake er både adskillige og mere farvæls-
kyndig. Det er for Resten underligt, finge,
jeg tænkte dog bestandig, at når vi bare
lever gift, er der altid Brøden — men det
synes jo kværtsmad, som om det ydeltig og
opirrer Sindene.

Ja lille finge, det er en benægtelse og
højdom T. H. Jeg følger dit Råd og ringede
til Max (Tante har bedt mig ikke komme der —
og jeg er jo desuden indespærret) han var nu
meget roligere — henviser mig til Alfred — sagde
hans Tante. H.

Og nu går jeg som både din og Max forstår
— skrive til Alfred, om han vil vil skaffe en
Sagfører, jeg er glad over, at både din og Ben
forstår mig det — ifølge hans Brev har
jeg været alvorlig bekymret for, at han ikke
var den rette Mand til at fremme Sagen,
vi selv om jeg også selv skal behandle en
Sagfører, mig jeg vist dog hellere det, da jeg.

dog meget gerne vilde giftes inden den lille kommer,
hvis den kan blive "oghe".

Tak, frøge, vi går begge to og glæder os sådan
til vores Bryllup - vi snakker med den hver
dag om det - og vi sikkes på, at vi endogså glæder
os langt mere end de almindelige "sedelig for-
lovede." Deres da kærester nok - og jeg gamle Pige!
Jeg sidder her og tænker alt mit gode Tøj - Oble.
Tøj osv - (med AN) med Henliden på Tællemanden
i Valledal. Jeg frygter ikke mere for den, vi kan få
det henrivende i den lille Lef, hed med Hane foran
- og jeg føler sig sikker at jeg nok skal blive, og
Tænke med hans Chos, han er allerede mit
langt mere venlig og hengivenfuld end mig - det
skal nok gå. Bare din dog kunde komme til at
like Børn - han er virkelig sådan et stort og menneske
- og din kan da forstå, han vil være mange år ældre end sin
Datter, siden jeg i et og alt kan så godt med ham. Altså
kan jeg snakke med ham om alt - og han ser i
velgørende stund og frisk på alle forhold - han er gennem
realistisk - taket fri for sentimental Affektation -
jeg tror, at vi har godt af hinanden. Han er den af alle, jeg
har harmoneret bedst med - det føler jeg bestandig tydeligere!
— . Ja, min min jeg i Seng - stænd jeg med det behylder, at den
redomme Adhuna tager farvet Tæppe - men jeg er alene
brødt. Din altid Dis.